

N:o 40.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863; gifven Stockholms slott den 13 mars 1896.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt 87 § regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga följande lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 5 i förordningen om allmänt kyrkomöte, hvilken ändrade lydelse kyrkomötet, på sätt dess här bilagda underdåniga skrifvelse utvisar, för sin del godkänt:

Lag

om ändrad lydelse af §§ 2 och 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863.

Häri genom förordnas, att §§ 2 och 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Svenska kyrkans ombud skola vara samtliga biskopar i stiftet eller, der någon af dem har förfall, den bland stiftets prester, som domkapitlet i hans ställe väljer; pastor primarius i Stockholm eller, derest han är hindrad, annan ledamot af Stockholms stads konsistorium, den konsistorium utser; fyra bland teologiska fakultetens ordinarie eller extra ordinarie professorer, två från hvardera af rikets universitet; en vald, med fullmakt å ordinarie embete eller tjänst försedd prestman från hvart stift och en från Stockholms stad; så ock trettio två af lek-män valda ombud, ett från Stockholm, ett från Visby stift, två från hvardera af de öfriga stiftet och sex från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer.

Cheferna för justitie- och ecklesiastikdepartementen må ock vid mötet närvara och deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten, der de ej äro till ombud vid mötet valde.

§ 5.

Inom hvarje pastorat ega samtliga å kyrkostämma röstberättigade lekmän inom sig, vid sammanträde inför kyrkostämmans ordförande, utse en elektor och en suppleant. Om kallelse till det sammanträde, äfvensom ställe därför, gälle hvad i afseende å kyrkostämma särskildt är stadgad.

Med iakttagande att hvarje pastorat anses tillhöra det stift, hvarinom moderkyrkan är belägen, må två eller flera pastorat inom samma stift och valdistrikt om gemensam elektor sig förena.

Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvartdera ett och de öfriga stiftet hvartdera två valdistrikt. De särskilda valdistrikten inom stiftet bestämmas till sitt omfång af Konungen.

Samtliga de inom ett valdistrikt utsedde elektorer skola på kallelse sammankomma inför en inom distriktet boende, af domkapitlet förordnad valförrättare. Dervid skola elektorerna med slutna sedlar hvar för sig till ombud föreslå så många å kyrkostämma röstberättigade män, som väljas skola. Vid första omröstningen är den vald, som erhållit mer än hälften af de afgifna rösterna. Har ej det antal ombud, som väljas skall, dervid blifvit utsedt, upprättar valförrättaren en förteckning, hvarå upptagas, derest ingen blifvit vid första omröstningen utsedd, de, som erhållit de flesta rösterna, men eljest de, som näst den vid berörda omröstning utsedde erhållit högsta röstetalet. Förteckningen skall upptaga två gånger så många namn, som ombud då äro att välja. Den omröstning, som derpå företages, må icke afse andra än de i förteckningen uppförde personer; och äro de valde, som då de flesta rösterna erhållit. Mellan lika röstetal afgör lotten.

För hvarje ombud utses ock på lika sätt en suppleant att, i händelse af ombudets förfall, i dess ställe i mötet deltaga.

Val för Stockholms stad verkställas på ofvan föreskrifna sätt inför Stockholms stads konsistorium.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 14 februari 1896,*

i närvaro af

Hans excellens herr statsministern *Boström*,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve *Douglas*,
Statråden: friherre *Akerhielm*,
Groll,
Wikblad,
Gilljam,
friherre *Rappe*,
Christerson,
Wersäll,
Annerstedt.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde föredragande departementschefen statsrådet *Annerstedt* i underdånighet:

Kyrkomötets underdåniga skrifvelse den 14 Oktober 1893, deri kyrkomötet — jemte det kyrkomötet anhållit om vidtagande af de ytterligare åtgärder, som kunde vara erforderliga för att *Hernösands* stift måtte varda, så snart ske kunde, deladt, äfvensom anmält, att kyrkomötet för sin del medgäfvde, att *Hernösands* stift finge, så snart ske kunde, på visst sätt delas — vidare

dels anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder för att, under förutsättning att *Hernösands* stift blefve deladt, § 2

samt tredje stycket af § 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863 måtte erhålla följande ändrade, af kyrkomötet för dess del godkända lydelse:

§ 2.

Svenska kyrkans ombud skola vara samtliga biskopar i stiftet eller, der någon af dem har förfall, den bland stiftets prester, som domkapitlet i hans ställe väljer; pastor primarius i Stockholm eller, derest han är hindrad, annan ledamot af Stockholms stads konsistorium, den konsistorium utser; fyra bland teologiska fakultetens ordinarie eller extra ordinarie professorer, två från hvardera af rikets universitet; en vald, med fullmakt å ordinarie embete eller tjänst försedd prestman från hvart stift och en från Stockholms stad; så ock trettiotvå af lek-män valda ombud, ett från Stockholm, ett från Visby stift, två från hvardera af de öfriga stiftet och sex från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer. Cheferna för justitie- och ecklesiastikdepartementen må ock vid mötet närvara och deltaga i öfverläggningarna, men ej i beslutet, der de ej äro till ombud vid mötet valde.

§ 5, tredje stycket.

Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvardera ett och de öfriga stiftet hvardera två valdistrikt. De särskilda valdistrikten inom stiftet bestämmas till sitt omfång af Konungen;

dels anmält, ej mindre att kyrkomötet, för den händelse ofvanstående förslag icke blefve af Kongl. Maj:t och Riksdagen godkänt, i hvad detsamma afsåge val af ombud i stället för biskop, der denne har förfall, för sin del godkände ett annat, i kyrkomötets skrifvelse jemväl intaget förslag till ändrad lydelse af omförmälda lagrum, än äfven att kyrkomötet, för den händelse dess först omförmälda förslag icke blefve af Kongl. Maj:t och Riksdagen godkänt, i hvad det afsåge delning af Hernösands stift, för sin del godkände ett i kyrkomötets skrifvelse intaget förslag till ändrad lydelse af § 2 i förordningen om allmänt kyrkomöte;

dels ock slutligen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga erforderliga åtgärder för att § 5, första stycket, i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863 måtte erhålla följande ändrade, af kyrkomötet för dess del godkända lydelse:

»Inom hvarje pastorat ega samtliga å kyrkostämman röstberättigade lekmän inom sig, vid sammanträde inför kyrkostämmans ordförande, utse en elektor och en suppleant. Om kallelse till det sammanträde, äfvensom ställe därför, gälle hvad i afseende å kyrkostämman särskildt är stadgadt»;

varande angående de af kyrkomötet för dess del sålunda antagna förslag underdåniga utlåtanden afgifna af domkapitlen i riket.

Föredragande departementschefen hemstälde, att högsta domstolens utlåtande öfver *dels* det af kyrkomötet i första rummet framställda förslag till ändrad lydelse af § 2 samt tredje stycket af § 5 i förordningen om allmänt kyrkomöte den 16 november 1863, dels ock det af kyrkomötet framställda förslag till ändrad lydelse af första stycket af § 5 i samma förordning måtte för det ändamål, 87 § regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet införas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall.

Ex protocollo
Aug. von Hartmansdorff.

Utdrag af protokollet öfver ett lagärende, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol tisdagen den 25 februari 1896.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden *Ahlgren,*
Abergsson,
Herslow,
Skarin,
Norberg,
Hammar skjöld,
Carlson.

Expeditionschefen Petersson föredrog i underdånighet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 14 innevarande månad, hvarmedelst för det ändamål, 87 § regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande infordrats öfver *dels* ett af kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 14 oktober 1893 i första rummet framställt förslag till ändrad lydelse af § 2 samt tredje stycket af § 5 i förordningen om allmänt kyrkomöte den 16 november 1863, *dels ock* af kyrkomötet i berörda skrifvelse framställt förslag till ändrad lydelse af första stycket af § 5 i samma förordning; varande kyrkomötets skrifvelse detta protokoll bilagd.

Högsta domstolen lemnade förslagen utan anmärkning.

Ex protocollo
Carl Boheman.

(Afskrift.)

Till Konungen.

Med anledning af inom kyrkomötet i ämnet gjorda framställningar får kyrkomötet hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet

dels anhålla om vidtagande af de ytterligare åtgärder, som kunna vara erforderliga för att Hernösands stift må varda, så snart ske kan, deladt;

dels anmäla, att kyrkomötet för sin del medgifver, att Hernösands stift må, så snart ske kan, delas på det sätt, att Vesterbottens och Norrbottens län frånskiljas derifrån för att bilda ett särskildt stift;

dels anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t vidtaga erforderliga åtgärder för att, under förutsättning att Hernösands stift varder deladt, § 2 samt tredje stycket af § 5 utaf förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863 måtte erhålla följande ändrade, af kyrkomötet för dess del godkända lydelse:

»§ 2.

Svenska kyrkans ombud skola vara samtliga biskopar i stiftet eller, der någon af dem har förfall, den bland stiftets präster, som domkapitlet i hans ställe väljer; pastor primarius i Stockolm eller, derest han är hindrad, annan ledamot af Stockholms stads konsistorium, den konsistorium utser; fyra bland teologiska fakultetens ordinarie eller extra ordinarie professorer, två från hvardera af rikets universitet; en vald, med fullmägt å ordinarie embete eller tjenst försedd prestman från hvart stift och en från Stockholms stad; så ock trettiotvå af lek-män valda ombud, ett från Stockholm, ett från Visby stift, två från hvardera af de öfriga stiftet och sex från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer. Cheferna för justitie- och ecklesiastikdepartementen må ock vid mötet närvara och delta i öfverläggningarna, men ej i beslutet, der de ej äro till ombud vid mötet valde.

§ 5, tredje stycket.

Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvartdera ett och de öfriga stiftet hvartdera två valdistrikt. De särskilda valdistrikten inom stiftet bestämmas till sitt omfång af Konungen.»

Vidare får kyrkomötet i underdånighet anmäla,

att kyrkomötet, för den händelse ofvanstående förslag icke varder af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen godkändt i hvad detsamma afser val af ombud i stället för biskop, der denne har förfall, för sin del godkänner följande lydelse af § 2 samt § 5, tredje stycket, i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863:

»§ 2.

Svenska kyrkans ombud skola vara samtliga biskopar i stiftet eller, der någon af dem har förfall, den af domkapitlets ledamöter, som kapitlet i hans ställe väljer; pastor primarius i Stockholm eller, derest han är hindrad, annan ledamot af Stockholms stads konsistorium, den konsistorium utser; fyra bland teologiska fakultetens ordinarie eller extra ordinarie professorer, två från hvartdera af rikets universitet; en vald, med fullmakt å ordinarie embete eller tjänst försedd prestman från hvar stift och en från Stockholms stad; så ock trettiotvå af lekmän valda ombud, ett från Stockholm, ett från Visby stift, två från hvartdera af de öfriga stiftet och sex från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer. Cheferna för justitie- och ecklesiastikdepartementen må ock vid mötet närvara och deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten, der de ej äro till ombud vid mötet valde.

§ 5, tredje stycket.

Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvartdera ett och de öfriga stiftet hvartdera två valdistrikt. De särskilda valdistrikten inom stiftet bestämmas till sitt omfång af Konungen»;

och att kyrkomötet, för den händelse dess ofvan först intagna förslag till lydelse af § 2 och § 5, tredje stycket, i nämnda förordning icke varder af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen godkändt i hvad det

afser delning af Hernösands stift, för sin del godkänner följande lydelse af § 2:

»Svenska kyrkans ombud skola vara samtliga biskopar i stiftet eller, der någon af dem har förfall, den bland stiftets prester, som domkapitlet i hans ställe väljer; pastor primarius i Stockholm eller, derest han är hindrad, annan ledamot af Stockholms stads konsistorium, den konsistorium utser; fyra bland teologiska fakultetens ordinarie eller extra ordinarie professorer, två från hvardera af rikets universitet; en vald, med fullmägt å ordinarie embete eller tjänst försedd prestman från hvart stift och en från Stockholms stad; så ock trettio af lekmän valda ombud, ett från Stockholm, ett från Visby stift, tre från Hernösands, två från hvardera af de öfriga stiftet samt fem från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer. Cheferna för justitie- och ecklesiastikdepartementen må ock vid mötet närvara och delta i öfverläggningarna, men ej i beslutet, der de ej äro till ombud vid mötet valde.»

Härjemte får kyrkomötet i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes vidtagna erforderliga åtgärder för att § 5, första stycket, i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863 måtte erhålla följande ändrade, af kyrkomötet för dess del godkända lydelse:

»Inom hvarje pastorat ega samtliga å kyrkostämman röstberättigade lekmän inom sig, vid sammanträde inför kyrkostämmans ordförande, utse en elektor och en suppleant. Om kallelse till det sammanträde, äfvensom ställe därför, gälle hvad i afseende å kyrkostämman särskildt är stadgad.»

Underdånigst

A. N. Sundberg.

A. von Krusenstjerna.

Stockholm den 14 oktober 1893.

Kyrkomötet, rörande delning af Hernösands stift samt ändringar i förordningen angående allmänt kyrkomöte. N:o 27.

(Kyrkolagsutskottets betänkande n:o 22.)

Vidimeras
Ex officio
Otto Rooth.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 13 mars 1896,*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern *Boström*,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve *Douglas*,
Statsråden: friherre *Akerhielm*,
Groll,
Wikblad,
Gilljam,
friherre *Rappe*,
Christerson,
Wersäll,
Annerstedt,
Justitieråden: *Hernmarck*,
Skarin.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiatikdepartementet anmälde föredragande departementschefen statsrådet *Annerstedt*, att, sedan, för det ändamål 87 § regeringsformen omförmåler, högsta domstolens utlåtande inforrats öfver *dels* ett af kyrkomötet i underdånig skrifvelse den 14 oktober 1893 i första rummet framställt förslag till ändrad lydelse af § 2 samt tredje stycket af § 5 i förordningen om allmänt kyrkomöte den 16 november 1863, *dels* ock af kyrkomötet i berörda skrifvelse jemväl framställt förslag till ändrad lydelse af första stycket af § 5 i samma förordning, detta utlåtande numera afgifvits.

Föredragande departementschefen erinrade, att, sedan kyrkomötet, på sätt dess berörda skrifvelse utvisade, för sin del godkänt

väckt förslag om Hernösands stifts delning, Kongl. Maj:t i propositionen till innevarande års Riksdag om statsverkets tillstånd och behof föreslagit Riksdagen att medgifva, det Vesterbottens och Norrbottens län finge från den 1 januari 1897 frånskiljas Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift, och anförde derefter vidare, att såväl de af kyrkomötet i anledning af den ifrågasatta stiftsdelningen godkända förslag till ändringar i förordningen om allmänt kyrkomöte, som ock de af kyrkomötet i öfrigt godkända förslag till ändringar i samma förordning beträffande dels val af ombud i stället för biskop, der denne har förfall, dels val jemte elektor af suppleant för denne, syntes böra vinna godkännande; hvadan föredragande departementschefen hemstälde, att förslagen, hvilka af högsta domstolen lemnats utan anmärkning, måtte af Kongl. Maj:t godkännas samt genom nådig proposition för Riksdagen framläggas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall, och skulle till följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af det innehåll bilagan vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.